

Gfv.IV.30.027/2012/7.szám

A Kúria a dr. Jaczkovics László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tóth T. Zoltán ügyvéd által képviselt I. rendű és a II. rendű alperesek ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 12.G.42.074/2009. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.276/2011/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében az I. és II. rendű alperesek által 28. sorszámmal benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felperes részére az I. rendű alperes 200.000 (Kettőszázezer) forint, a II.r. alperes 60.000 (Hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget köteles 15 napon belül megfizetni.

Az I. rendű alperes által le nem rótt 98.000 (Kilencvennyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint a felperes és a II.r. alperes között 2004. április 8-án megállapodás jött létre, amelyben a felperes egy ötrészes, részenként 10 perc hosszúságú film elkészítését vállalta az „Ingatlan rovat” című műsorában feldolgozásra kerülő, a megállapodásban megjelölt témákból és forgatási időpontok szerint bruttó 2.500.000 forint megfizetése ellenében. A felperes és a II.r. alperes között 2004. június 21-én létrejött megállapodás szerint a felperes hat reklámfilm

elkészítését vállalta a „Négyzetméter” című műsorában feldolgozásra kerülő, a megállapodásban meghatározott témákból 4.800.000 forint és 25 % áfa megfizetése ellenében. A felperes és az I.r. alperes között 2005. január 31-én létrejött megállapodás szerint a felperes 18 film elkészítését vállalta a „Négyzetméter” című műsorában feldolgozásra kerülő és a megállapodásban meghatározott témákban bruttó 10.000.000 forint megfizetése ellenében. A felperes a megállapodásokban vállalt kötelezettségének eleget tett, a filmeket elkészítette, azokat a megállapodás szerint sugározta és az elkészült filmeket VHS kazettán az alperesek részére megküldte. A szerződések alapján a felperes részére az I.r. alperes 200.000 forintot, a II.r. alperes összesen 3.500.000 forintot fizetett meg. A felperes ezt meghaladó fizetési felhívásaira az alperesek nem teljesítettek.

A felperes módosított keresetében vállalkozói díj címén az I.r. alperest 9.800.000 forint és kamatai, a II.r. alperest 5.000.000 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Állították, hogy a felperes nem teljesítette a szerződéseket, a csatolt szállítólevelek ennek bizonyítására nem alkalmasak. Védekeztek azzal is, hogy a felperes ugyanannak a szolgáltatásnak az ellenértékét követeli mindkét alperestől, továbbá 2005-ben a felperes alelnökével szóbeli megállapodás jött létre a vitatott tartozások elengedéséről. A vállalkozói díjkövetelés aaptalansága körében arra is hivatkoztak, hogy a felek között létrejött vállalkozási szerződés színlelt, amely a Ptk. 207. § (6) bekezdése alapján semmis, a felek valós szándéka támogatási szerződés létrehozására irányult. A leplezett támogatási szerződés pedig a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján ugyancsak semmis, mert a szerződéskötés időpontjában hatályos, a rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (Média tv.) 18. § (1) és (2) bekezdésébe ütközik, illetve megkötésére e rendelkezések megkerülésével került sor. A megállapodások semmissége pedig a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján arra tekintettel is megállapítható, hogy a Média tv. 10. § (5) bekezdésébe ütköznek, mert burkolt reklámszerződésnek minősülnek. A II.r. alperes ezen felül elévülési kifogást is előterjesztett és a per megszüntetését is indítványozta arra hivatkozással, hogy a vele szemben előterjesztett kereset tekintetében a felperes jogi képviselője nem rendelkezett szabályszerű meghatalmazással.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az I.r. alperest 9.800.000 forint és ezen összegből 6.000.000 forint után 2004. december 19-étől, míg 3.800.000 forint után 2005. február 13-ától járó törvényes kamatai, a II.r. alperest 3.000.000 forint és ennek 2005. január 1-jétől járó törvényes mértékű kamatai, valamint 25.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a II.r. alperessel szemben

előterjesztett keresetet elutasította és rendelkezett az elsőfokú eljárási illeték viseléséről.

Az elsőfokú bíróság - a tanúk vallomásai és a csatolt okiratok alapján - megállapította, hogy a felperes és az alperesek között a Ptk. 389. §-a szerinti vállalkozási szerződések jöttek létre, amelyekben a felperes összesen 29 film elkészítésére és részben azoknak a sugárzására vállalt kötelezettséget. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy miután a felek nem indítványozták a felperes archívumában vélhetőleg fellelhető filmek adathordozón történő csatolását, a tanúk vallomásai, valamint a felperes által csatolt szállítólevelek alapján, a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint mérlegelve állapította meg, hogy a felperes szerződéses teljesítése a sugárzásra is kiterjedően mindhárom szerződés vonatkozásában teljes körűen megtörtént. Ezzel szemben az alperesek a perben nem tudták bizonyítani, hogy a felperessel történt közös megállapodás eredményeként a tartozásuk elengedésre került. Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az alpereseknek a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján a leplezett támogatási szerződés, illetve a burkolt reklámra irányuló szerződés érvénytelenségére való hivatkozását. A Legfelsőbb Bíróság 1/2010. (VI. 28.) PK véleményében foglaltakra hivatkozással kifejtette, hogy a semmisség megállapításának nincs helye akkor, ha a jogszabály megszegéséhez vagy annak megkerüléséhez az adott jogszabály más jogkövetkezményt fűz. A perbeli esetben a Média tv. műsorszám támogatására, illetve a burkolt reklám sugárzásának tilalmára vonatkozó rendelkezéseinek megsértése esetén a Média tv. 112. §-a egyéb szankciók alkalmazását írja elő. Ettől függetlenül az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat mérlegelve nem fogadta el bizonyítottnak az alpereseknek azt az állítását, hogy a szerződés színlelt, mert az valójában a műsor támogatását szolgálta volna, illetve a filmek bármilyen üzleti magatartás tanúsítására ösztönöztek volna és miután az alperes személye a filmből kitűnt, az burkolt reklámnak sem tekinthető. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság - a II.r. alperes elévülési kifogását részben alaposnak találva - marasztalta az alpereseket.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését helybenhagyta és az I.r. alperest 200.000 forint, a II.r. alperest 60.000 forint másodfokú perköltség felperes részére történő megfizetésére kötelezte, valamint rendelkezett a másodfokú eljárási illeték viseléséről.

A másodfokú bíróság alaptalannak találta a II.r. alperesnek a per vele szemben való megszüntetésére vonatkozó indítványát. Megállapította, hogy a kereset II.r. alperesre történő kiterjesztését tartalmazó beadványhoz a felperes jogi képviselője által csatolt ügyvédi meghatalmazást a felperes együttes képviseleti joggal rendelkező alkalmazottai cégszerűen írták alá,

így az a jogi képviselő képviseleti jogosultságát a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően igazolja. Ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet is érdemben bírálta el.

Érdemben a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a feleket a bizonyítási teherről a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően tájékoztatta és a per adatainak a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő értékelésével, helytállóan állapította meg a tényállást és az arra alapított jogi következtetése is helytálló. A másodfokú ítélet indokolása szerint az okirati bizonyítékokból kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felek vállalkozási szerződéseket kötöttek egymással és az ennek alapján történt teljesítés ellenértékéről kiállított számlák ellen az alperesek a fizetési határidő lejártáig kifogással nem éltek. Erre csak jóval később, azt követően került sor, hogy a számlák alapján fennálló fizetési kötelezettségüknek részben eleget tettek. Az I.r. alperes 2005. január 7-ei levelében kifejezetten megerősítette a fizetési szándékát, és a felperes fizetési felszólítására küldött 2005. április 12-ei válaszlevelében csak az utolsó hat forgatási kazettára nézve állította, hogy azokat nem kapta meg, majd 2005. májusában már a felperes alelnökével a tartozás elengedéséről kötött megállapodásra hivatkozással zárkózott el a számlák kifizetéséről. A perben kihallgatott .. tanú, a II.r. alperes törvényes képviselője, illetve az I.r. alperes idő közben elhunyt törvényes képviselőjének özvegye és .. tanú, a felperes korábbi alelnöke, aki az idő közben megszűnt megbízatása folytán nem tekinthető a felperes érdekkörébe tartozónak, vallomásukban megerősítették, hogy a szerződések tárgyát képező filmek elkészültek, a tartozás elengedéséről azonban eltérő előadást tettek. Az okirati bizonyítékokat és a tanúvallomásokat mérlegelve az egyéb okirati bizonyítékokkal és tanúvallomásokkal összevetve, a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság okszerű mérlegeléssel és helytállóan állapította meg azt, hogy a felperes a vállalkozási szerződésekben vállalt kötelezettségeinek eleget tett. Tekintettel arra, hogy az alperesek a kioktatás ellenére sem terjesztettek elő az elsőfokú eljárás során a filmek becsatolására, illetve sugárzásuk megtörténtének igazolására vonatkozó bizonyítási indítványt, így e bizonyítás elmaradását a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján eredményesen már nem kifogásolhatják. A másodfokú bíróság - egyetértve az elsőfokú bíróságnak a szerződések érvénytelensége körében elfoglalt álláspontjával - rámutatott arra, hogy a Média tv. 112. §-a a törvény rendelkezéseinek megsértéséhez nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, így a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján a semmisségi kifogás alaptalan.

A jogerős ítélet ellen, eljárási és anyagi jogszabálysértésre hivatkozással, az I. és II.r. alperesek nyújtottak be

felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és a kereset teljes elutasítása érdekében. Az alperesek változatlanul kifogásolták, hogy a felperes a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelem vonatkozásában nem rendelkezett szabályos meghatalmazással, mert azt „a meghatalmazóként feltüntetett személy nem írta alá”, ezért a keresetlevél Pp. 130. § (1) bekezdés i) pontja alapján idézés kibocsátása nélküli elutasításának, illetve a per megszüntetésének van helye. Kifogásolták azt is, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 221. §-át megsértve nem adott helyt azon bizonyítási indítványuknak, hogy a felperes csatolja a szerződés megkötésének időpontjában hatályos műsorszolgáltatási szabályzatát. Felülvizsgálati álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértve, a tényállást hiányosan, iratellenesen és az alperesek bizonyítékainak mellőzésével állapította meg. Tévesen fogadták el az eljáró bíróságok a felperes teljesítését igazoltnak a tanúvallomások, mint közvetett bizonyítékok, valamint a hiányos okiratok alapján. A teljesítés igazolásához ugyanis nélkülözhetetlen lett volna az elkészült filmek becsatolása, a filmek és a reklámok sugárzásának, valamint tartalmának igazolása. A másodfokú bíróság pedig tévesen róta az ő terhére, hogy nem indítványozta a perbeli kazetták beszerzését. Tekintettel arra, hogy a kazetták kézhezvételét követően vált esedékessé az alperesek fizetési kötelezettsége, elmulasztották az eljáró bíróságok annak vizsgálatát is, hogy a felperes eleget tett-e azon szerződéses kötelezettségének, hogy az elkészült filmeket az alperesek részére leszállítja és az átvételre jogosult .. törvényes képviselő részére adja át. Ezt az egyébként is hiányosan csatolt szállítólevelek nem igazolják. Az eljáró bíróságok téves megállapításával szemben a burkolt reklámra irányuló szerződéses szándékot a tanúk (..) tanúvallomásai is alátámasztották. Az érvénytelenséget pedig a Média tv. eltérő szankciókra vonatkozó rendelkezései nem zárják ki, mert azok a jogkövetkezmények csupán a műsorszolgáltató és a médiafelügyeleti hatóság viszonyában alkalmazhatók.

A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Előadása szerint a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereset vonatkozásában a meghatalmazása szabályos volt, azt a cégnyilvántartásba bejegyezték, a képviselőre jogosult munkavállalói írták alá. A peres eljárás időpontjában pedig már nem volt az elkészült filmek birtokában, ezért nem róható a terhére, hogy tárgyi bizonyíték hiányában tanúkkal bizonyította a szerződésszerű teljesítését. Az alperesek részbeni teljesítései és a vállalkozói díj részbeni megfizetése, valamint az alperesek részletfizetési kérelme és az ezzel egyidejűleg tett elismerő nyilatkozatuk egyértelműen arra utalnak, hogy az alperesek, amint azt a pert megelőzően egyszer sem kifogásolták, elismerték a szerződésszerű teljesítést. A felek között vállalkozási és felhasználási szerződés jött létre. Az alperesek azt, hogy a felek

szándéka támogatási szerződés létesítésére irányult, a perben nem bizonyították, arra pedig a Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján nem hivatkozhatnak, hogy a szerződés megkötésének időpontjában szándékosan tévesztették meg a felperest. A színlelt szerződés amiatt sem állapítható meg, mert a felperes szerződéses akarata vállalkozási szerződés létrehozására irányult. Amennyiben az érvénytelenség jogkövetkezményeként mégis le kellene vonni, az alperesek úgyis kötelesek lennének az igazolt teljesítés ellenértékének megfizetésére.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Téves a II.r. alperesnek a felperes jogi képviselője részére adott meghatalmazás alaki hiányai miatt a per megszüntetésére vonatkozó álláspontja. Amint azt a másodfokú bíróság is helytállóan megállapította, a felperes jogi képviselője részére adott meghatalmazást a felperesnek a meghatalmazás időpontjában cégjegyzésre jogosult tisztségviselői írták alá. Ehhez képest nem értelmezhető az a felülvizsgálati álláspont, mely szerint a „meghatalmazást a meghatalmazóként feltüntetett személy nem írta alá”. A szabályszerű meghatalmazásra tekintettel a II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetlevél idézés kibocsátása nélkül való elutasításának, illetve a per megszüntetésének nem volt helye.

A felülvizsgálati kérelem a felperes szerződéses teljesítésének elfogadása körében a bizonyítékok mérlegelését támadja. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére és a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben kerülhet sor, ha az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során az ügy érdemére kiható, nyilvánvalóan helytelen, iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes következtetésre jut. (BH 2002/29., BH 1993/768., BH 1999/44.) A perbeli esetben ez nem állapítható meg. Az eljáró bíróságok a per adatai, a tanúk vallomásai, a csatolt szállítólevelek és az alpereseknek a pert megelőző levelezés során tett nyilatkozatai okszerű mérlegelésével jutottak arra a következtetésre, hogy a felperes a szerződésekben vállalt filmeket elkészítette és azokat az alperesek részére átadta. Az, hogy a szállítólevelekből esetleg nem derül ki, hogy a filmeket az alperesek címén személy szerint ki vette át, a teljesítést meg nem történtté nem teszi. Az eltelt időre tekintettel pedig nem róható a felperes terhére, hogy nem rendelkezik valamennyi szállítólevéllel és az elkészült filmekkel. Ezért azt, hogy a jogerős ítélet a bizonyítékokból okszerűen nem következő, logikailag ellentmondásos következtetésre jutott, vagy iratellenes megállapítást tett, ezért a bizonyítékok mérlegelése jogszabályt sért, megállapítani nem lehet.

Annyiban osztotta a Kúria az alperesek felülvizsgálati

álláspontját, hogy a Média tv. 112. §-ának rendelkezései, amelyek a műsorszolgáltató által - egyebek mellett - a Média tv. rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazható szankciókat tartalmazzák, a médiahatóság és a felperes médiaszolgáltatásra vonatkozó jogviszonyában irányadók. Így a felperes és a harmadik személy között létrejött szerződés érvénytelenségének megállapíthatóságát a Média tv. hivatkozott rendelkezései nem zárják ki önmagában azon az alapon, hogy a törvénybe ütköző médiaszolgáltatásra irányuló szerződéshez nem fűzik a semmisség jogkövetkezményét. A per adatai alapján azonban helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a perbeli szerződések színlelt volta, az, hogy meg nem engedett támogatást lepleznek, illetve burkolt reklámnak minősülnek, ezért azok a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmisek, nem nyert bizonyítást. Ettől függetlenül, ha a perben bizonyítást is nyert volna az, hogy a szerződések az alperesek által állított bármely okból érvénytelenek, miután a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilváníthatja. Ebben az esetben is rendelkezni kell az ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás ellenértékét megtérítéséről. Így az alperesek a felperes által nyújtott szolgáltatás meg nem térült ellenértékének megfizetésére ezen az alapon is kötelesek lettek volna. Mindebből következően a felperes - alperesek által hiányolt - műsorszolgáltatási szabályzata a perbeli jogvita elbírálása szempontjából nem bírt relevanciával.

A kifejtettekre figyelemmel jogszabálysértés nélkül marasztalta a jogerős ítélet az alpereseket. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta és a pervesztes alpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes ügyvédi képviselétével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

Az I.r. alperest az 1990. évi CXIII. tv. 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján megillető személyes illetékmentesség folytán az általa le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli, míg a II.r. alperes a 300.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket lerótt.

Budapest, 2013. január 30.

Dr. Baka András sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk.

előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. bíró

Vné

A kiadmány hitelével:

tisztviselő